

אין שוד מליבדו
עיר יחיד ומיוחדת

בית שלמה

פרוייקט די תשמיים כסא ודארין קדם רגלי אי זיה בית אשר תבנו לי ויא זיה מקום מנוחתי

פרשת תצוה
שבת זכור
תש"פ
גליון 199
נא לשמור על
קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמות
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מנ"ח אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים
הרה"ק רבי אליהו הבתן ב"ר שלמה אברהם
הרה"ק רבי גרשון מלאצק
הרה"ק רבי יוסף ויאל ב"ר יעקב אהרן
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין
הרה"ק רבי יוסף ברוך ב"ר קלונימוס קלמן
הרה"ק רבי חיים יוסף דוד ב"ר יצחק זרחיה
הרה"ק רבי חנניה יו"ט ליפא ב"ר חנוך העניך
ר' יעקב לייב ע"ה ב"ר משה בן ציון הי"ד
הרה"ק רבי אברהם ב"ר זאב נחום
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק
הרה"ק רבי שלמה מסאסוב ב"ר חנוך העניך
הרה"ק רבי אהרן הורוויץ ב"ר מאיר
רבינו יהודה ב"ר שמואל החסיד
הרה"ק רבי בצלאל מרגליות ב"ר מאיר
הגאון רבי משה פיינשטיין ב"ר דוד
הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד
הרה"ק רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל

פרפראות בדרך מוסר
על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"וְאִתָּהּ תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שִׁמֶן זֵית זָךְ פְּתִית לַמָּאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (כ"ז, כ')

עצמו בכוח מפני היצירה אל הרב על מנת ללמוד תורה וזהו הלשון ויקחו וכן אליך דווקא כי משה הוא הרב הכולל של כל עם ישראל שהרי משה הוריד לנו את התורה מן השמים ועוד ידוע כי בכל רב אמיתי יש ניצוץ ממשה רע"ה וכן צריך היהודי כאשר בא ללמוד תורה להיות מקודש ומטהר כמו איש המקדש אשה וזה לשון ויקחו המדבר גם על התורה כמו שכתוב "כי לקח טוב נתתי לכם" וכן על קידושי האיש והאשה שכן לומדים את כסף הקידושין קיחה משדה עפרון וע"י זה יזכה האדם למאור גם בעולם הזה וגם זכויותיו יעמדו לו לחיי עולם הבא ככתוב להעלות נר תמיד נר ה' נשמת אדם. עוד יאמר כי תצוה עולה בגימטריא חמש מאות ואחד כמנין פעמים נר עם הכולל וזה בא לרמוז על חיבור של שתי נשמות של הרב אל התלמיד וגם חיבור הנשמות של האיש והאישה לפי שהם מתחברים כאשר הכולל הוא אלופו של עולם הקב"ה מחובר יחד אליהם

ידועות שאלות הפרשנים על אתר מדוע משתמש הכתוב דווקא במילה תצוה שהיא מלשון ציווי דהיינו חובה בשונה משאר מקומות שנאמר לשון דבר או אמור וכן מהו שנכתב ויקחו הרי היה לו לומר ויביאו וכן הלשון אליך מדוע צריך להביא דווקא אל משה ולא לכל שאר האנשים העוסקים במלאכת המשכן ונראה לענ"ד בס"ד לתרץ את כל האמור כי ידועה הגמרא אם דומה עליך הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ושואל האדמו"ר מקלויזנבורג בעל השפע חיים זי"ע מהו הלשון יבקשו והוא מתרץ כי התלמיד צריך ללכת אל הרב ולבקש תורה ולא הרב צריך ללכת אל התלמיד עפ"י האמור מתורצים כל הקושיות הנ"ל ידוע כי שמן זית רומז על לימוד התורה וכן כתוב בגמרא (ברכות נו.) "הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור התורה". אומר הקב"ה למשה צוה את בני ישראל על לימוד התורה בתור חובה ולא בתור אפשרות כי כולם חייבים בלימוד תורה כל אחד לפי דרגתו ורמתו אלא מהי לפעמים יהודי צריך לקחת את

"וְהָיָה פִי רִאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שֶׁפֶה יְהִיָּה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אֲרָג כִּפִּי תִחְרָא יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע" (כ"ח, ל"ב)

רמוז שעל האדם לחשוב טוב לפני שמוציא דבר מפיו במהירות ללא מחשבה אלא יסובב האדם את הדברים קודם במחשבתו לפני שיוציאם החוצה שכן מעשה ארג מרמז על מהירות כמו שכתוב באיוב (ז, ו) "ימי קלו מגני ארג ויכלו באפס תקוה" ורש"י על אתר מפרש "מני אריג הנעשים מהרה וכן אמר חזקיה (שם לח) "קפדתי כאורג חי"י" וע"י כך ישמר מלעבור על מה שכתב קהלת "אל תבהל על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני האלקים כי האלקים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים (ה, א) ורש"י מפרש - "להוציא דבר לפני האלקים - לדבר קשה כלפי מעלה" כפי תחרא יהיה לו אל תשנה את דברך אלא ככל היוצא מפיו יעשה שכן תחרא ר"ת ראשי"ת אמרי"ך חוב"ה תעש"ה לא יקרע רמוז שלא ישקר ויגיד לא היו דברים מעולם כמו מעשה הקריעה שמכחש את הקיים ואם ישמור על הנ"ל יזכה האדם לבגדים נאים כדוגמת המעיל בעולם הבא

הגמרא זבחים (פ"ח ע"ב) דנה כמה פעמונים ורימונים היו על מעיל הכהן הגדול דעה אחת אומרת שבעים ושתים היו ודעה שניה אומרת שלושים ושש רבי עיניני בר ששון אומר שאותה מחלוקת שנמצאת כאן בנושא המעיל ישנה גם בענין מראות נגעים ונשאלת השאלה מה הקשר ביניהם וניתן לתרץ בס"ד לענ"ד כי ידוע שהמעיל בא לכפר על ענין לשון הרע וענין רעש הפעמונים ורימונים הוא דומה לרעש הדיבורים של הלשון הרע וכן ידוע כי הנגעים באים גם על חטאי לשון הרע וזה הקשר בין המחלוקת כפי המובא בגמרא (שם) "מעיל מכפר על לשון הרע מנין א"ר חנינא יבוא דבר שבקול ויכפר על קול הרע" וניתן לרמוז כי פס' זה המדבר על עשית המעיל שכאמור בא לכפר על חטא לשון הרע רומז גם על צורות דיבור שונות שעל האדם להיזהר מלדברם והיה פי ראשו בתוכו רמוז לכך שהאדם צריך להיות תוכו כבד ולא לדבר אחד בפה ואחד בלב שפה יהיה לפיו רמוז שאדם ישמור על שפה נקיה ללא נבוליה פה וקללות סביב מעשה ארג

"וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחֶק עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי תִרְוַמָּה הוּא וְתִרְוַמָּה יְהִיָּה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שְׁלֵמִימָה תִּרְוַמָּתָם לֹה" (כ"ט, כ"ח)
רש"י מפרש שהשלמים לבעלים ואת החזה והשוק יתנו לכהן. ניתן לרמוז ענין זה כי אדם שרוצה לבוא אל השלמות ובא אל הצדיק הוא הכהן כידוע עליו לתת, היינו למסור לצדיק את כל הגאווה שלו, היינו שהצדיק יעזור לו לנקות ממנו את כל הגאווה, וזה נרמז בקרבן השלמים שכן חזה רומז על חזה מורם המעיד על גאווה וכן השוק היא הרגל כמו שאומר דוד הע"ה ולא תביאני רגל גאווה ואם אדם זוכה לעשות כן ומסגל לעצמו את מידת הענווה, אזי יכול להגיע אל השלמות הרוחנית אם ידבוק בדרכו זו

משנת הצדיק - הרה"ק רבי חיים דוד הלוי י"ב אדר (ראשון)

הרב חיים דוד הלוי נולד בשנת תרפ"ד (1924), לאביו רבי משה ולאמו ויקטוריה לבית קראקו שעלו מטורקיה לישראל. הרב חיים דוד הלוי נולד וגדל בשכונת 'אוהל משה' ירושלים. בילדותו למד בתלמוד תורה 'אורח חיים' אצל חכם עזרא הדאיה ובהמשך בישיבת 'פורת יוסף', יחד עם הרב עובדיה יוסף, הרב דוד חיים שלוש הרב ציון לוי והרב בן ציון אבא שאול. בשנת תש"ח הוסמך לרבנות ע"י ראש הישיבה חכם עזרא עטיה, ולאחר מכן גם ע"י נשיא הישיבה הראשון

לציון חכם בן ציון מאיר חי עוזיאל, במקביל ללימודיו בישיבה, השלים השכלתו בסמינר להכשרת מורים 'המזרחי': במלחמת השחרור, הרב חיים דוד הלוי שירת בגדוד תלמידי הישיבות 'טוביה'. לאחר המלחמה, בשנת תש"ט (1949) נישא למרים לבית ועקנין. הוא מונה לרב השכונות ליפא ורוממה בירושלים, שימש כר"מ בישיבת 'שערי ציון' ושימש מזכירו של הראשון לציון חכם בן ציון מאיר חי עוזיאל.

בשנת תשי"א (1951) מונה לרבה של העיר ראשון לציון. בשנת תשכ"ד נבחר כצעיר חברי מועצת הרבנות הראשית, ובשנת תשל"ג מונה ראש אבות בתי הדין ולרב העיר תל אביב-יפו. הרב חיים דוד הלוי הרבה למסור שיעורי תורה לבעלי בתים. שיעוריו אלה היו הבסיס לספרו 'מקור החיים השלם', שברכו הראשון יצא לאור בשנת תשכ"ז, וברכו האחרון יצא לאור בשנת תשל"ד. שנה לאחר מכן התפרסם מתוך ספר זה, ה'חיבור 'קיצור שולחן ערוך' - מקור החיים', ששימש כספר לימוד עיקרי של הלכות בבתי הספר הממלכתיים-דתי. בשנת תשנ"ז זכה בפרס ישראל לספרות תורנית.

הרב חיים דוד הלוי נפטר ביום י"ב באדר תשנ"ח, ונקבר בהר המנוחות בירושלים. בין חיבוריו הרבים: 'בין ישראל לעמים', 'מקור חיים', 'תורת חיים' - על פרשת השבוע, 'דבר המשפט' - הלכות סנהדרין ברמב"ם, 'נצח משה' - הגות על התורה, שו"ת - 'עשה לך רב', שו"ת 'מים חיים'!

וכך כתב הרב לעניין מצוות ואהבת לרעך כמוך "כי ללא ספק, אף כאשר מקיים העם את כל מצוותיה של תורה, אם נעדרת ממנו מצווה זאת: 'אהבת לרעך כמוך', הרי שנעדרה ממנו כל התורה. כיוון שתכלית ומטרת מצוותיה היא לטוב לנו ולהחיותנו, ומטרה זאת לא תושג ללא אהבת אמת בין כל חלקי האומה. והם הם דברי רבותינו: 'מקדש שני מפני מה חרב, מפני שהייתה בו שנאת חינם'. ואין הדברים צריכים הסבר כי כאשר חסרה אהבה באומה, כל יסודות חייה מתמוטטים, ואז אין ערך מלא לקיום כל יתר מצוות התורה שנועדו לקיומה".

ועל מצוות הצדקה כתב הרב "בעם ישראל נהגו תמיד לדאוג לעניים, וכמבואר בלשוננו, וכל זה ידוע ומפורסם כמצוות התורה, לדאוג לפרנסת הזקוקים. וכיום חובה זאת היא פשוטה בכל מדינה מתקדמת, וכל מחוסר עבודה זכאי לביטוח לאומי לקיום מינימלי".

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

אבן יחזקאל - הרה"ק רבי אברהם ב"ר יחזקאל שרגא וינפלד זצוק"ל זי"ע

... ויאמרו לו חכמינו וזרש אשתו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו" (ו, י"ג)

הקב"ה מוסר אותנו ביד מלך קשה כהמן, אמנם פעמים הקב"ה מלך רחמן מרחם עלינו ובלי כל זכות הוא מושיענו ואינו נותן יד לרשעים לכלותינו, וזש"א לו חכמינו וזרש אשתו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו, א"כ ע"כ יש לך לדעת שאין ברצון הקב"ה עתה למסרם לידך רק רצונו לעשות עמדם עתה בדרך השני להושיע להם בתורת מתנת חינם, ולכן לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו לגמרי וק"ל.

להגדיל מפלתם חס ושלום, כי אין דרך ה' הטוב האוהב את עמו ישראל, והוא מצטער בצרות ובמפלת ישראל ובכל צרתם לו צר, ולכן אפילו אם הם ראויים לעונש מ"מ הוא ית"ש משתדל להקטין העונש ולא להגדילו ע"י שבתחילה יגדלם וירוממם וידביר עמים תחת רגליהם ואח"כ ישפילם, ולכן מי שמתחיל לפול לפני ישראל שוב אין לו תקווה הנ"ל וזש"א לו חכמינו וזרש אשתו, אם מזרע היהודים מרדכי זה אשר התחלת לנפול לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו, ר"ל אם הוא מעם ישראל אז אין לנו תקווה שמפלתנו הוא רק לפי שעה, ועלייתם הוא עליה שהוא לצורך ירידה, התגדלות לשם מפלה, כי אצלם אין הקב"ה עושה כן, ולכן לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו לגמרי כנ"ל ודו"ק

ונראה לפרש הכוונה דהנה עיקר סברת המן הרשע היה שיעלה בידו להשמיד את ישראל מפני שאינם שומרים את תורתם כהוגן ולכן יהיה לו שליטה עליהם כברכת יצחק לעשו והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צואריך, כדאיתא בגמרא שאמר המן ישנו עם אחד שהם ישנים מן המצוות, וזוהו תלה עיקר כוחו שיצליח ה' בידו מאחר שהם ישנים מן המצוות, והנה באמת פעמים שכן הוא שעי" שאנו עושים את תורת ה'

או יאמר בפסוק הנ"ל דהנה מצינו הרבה פעמים שהקב"ה מגדל ומגביה איוה אדם כדי להשפילו אח"כ, כי ממקום גבוה מפלתו גדול יותר, כי נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, ולכן אם איזה מלך או מלכות מתחיל לנפול לפני חברתה, אין בזה שום סימן שיפול לגמרי, כי אולי הקב"ה עושה זה משום כוונה הנ"ל, והיינו שהוא מפיל מלכים ומלכויות לפניו כדי שאח"כ כשיפול מלכה זו יהיה מפלתה גדולה ביותר כי נתגדלה מקודם שמלכויות אחרות נפלו לפניו, ולכן עדיין יש תקווה להמתחילים לנפול כי אפשר שהדבר הוא רק לפי שעה לשם מטרה הנ"ל להמלוכה שנופלת תחתיה אבל כל זה הוא באומות העולם, אבל בישראל אפילו בעת שהם חוטאים והקב"ה רוצה להענישם מ"מ אין מידת הדין גדולה כ"כ שהקב"ה יעשה תחולות ועצות אך

"לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם פֶּאֶשֶׁר קִים עֲלֵיהֶם מְרַדְכֵי הַיְהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמְּלִכָּה וְכֶאֱשֶׁר קִיְּמוּ עַל נַפְשָׁם וְעַל זֶרְעָם דְּבְרֵי הַצְּמוּת וְזַעֲקָתָם" (ט, ל"א)

חז"ל במגילה (ז ע"ב) חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן וברוך מרדכי, אמנם עיקר השמחה צריך שיהיה שמחה של מצווה ולא שמחה של הוללות, ואצל אכילה והשתיה צריך לכוון לקיים מצוות ה' ולא למלאות כרסו לשם תאוה, וזש"כ לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם וגו' ר"ל שיקיימו מצוות הפורים האכילה והשתיה לשם שמים, כאשר קיימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם, ר"ל כמו שהצומות בוודאי קבלו לשם שמים כי אין בהם הנאה גופנית כן יקיימו ימי הפורים היינו גם במצוות שמחת פורים יהיה אך ורק לשם שמים כנ"ל

והקשו מה רוצה לדמות מצוות שמחת פורים לקבלת הצומות, ונ"ל פ' דהנה ידוע מה שכתבו בספח"ק שמצווה שיש אצלה הנאה גופנית קשה יותר לקיימה לשם שמים ממצווה שאין בה שום הנאת הגוף, כי מצווה שיש בה הנאת הגוף פעמים שלא יהיה האדם בכח להתגבר ולקיים המצווה בלי תערובות תאוה וחשק להנאה הגשמיות, משא"כ במצווה שאין בה הנאת הגוף כלל, בקל יוכל האדם לקיים אותה בלתי לה' לבדו, ולכן אמרו שקשה יותר לאכול לשם שמים מלהתענות לשם שמים, והנה במצוות פורים שעיקר מצוותה הוא לאכול ולשתות ולשמוח עד שאמרו

סגולה לפרנסה - שמירת הלשון ודיבור דיבורים של קדושה

"וְעָשׂוּ אֶת הָאָפֶד זֶהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֹׁרָר מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב (כ"ח, ו')

יכול להיטיב את מצבו וכמו שהסברנו אין הדבר כן אלא מה צריך האדם לעשות, לערוך חשבון נפש מדוע הגיע לו הרעה בחינת אם באים על האדם ייסורים ישפוש במעשיו יחזור בתשובה על הדרוש תיקון וישתמש בכוח הדיבור לתפילה ולימוד וע"כ כך יזכה להרבה ברכה והצלחה וכן כותב רבינו נחמן מברסלב זי"ע בליקוטי עצות ערך דיבור "הדיבור הוא כלי השפע שבהם מקבלין השפע. ולפי הדבור כן השפע, אם הדבור הוא בשלמות ובמלוואה אוי יכולין לקבל בהם רב שפע וכו' בשביל זה צריכים להתפלל בדיבורים דיקא" (ל"ד, ג), עבל"ק עפ"י הנ"ל ניתן לקשור הכל יחדיו שכן ידוע כי ברית הלשון וברית המעור קשורים אחד בשני עוד ידוע כי שומר הברית פרנסתו מצויה לו ברווח ולכן האדם שאינו מדבר לשון הרע שבכך הוא מראה כי יש לו אמונה בבורא יתברך יהיה לו שפע רב ויתקיים בו הפסוק בישעיהו (ל"ג, ט"ו-י"ז) הלך צדקות ודבר מישרים מאס בבצע מעשקות נער כפיו מתמך בשחד אטם אזנו משמע דמים ועצם עיניו מראות ברע הוא מרומים ישכן מצדות סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים מלך ביפיו תחזינה עיניך תראינה ארץ מרחקים"

אפ"ד עולה בגימטריא כמניין מיל"ה היינו מה שמציא האדם בדיבורו וכן מילה רומ על היסוד הגמרא בזבחים (פ"ח, ע"ב) כותבת "אפוד מכפר על עבודת כוכבים שנאמר אין אפוד ותפרים" ונשאלת השאלה מה הקשר בין דיבור יסוד ועבודת כוכבים שהיא ע"ז אלא ניתן לתרץ בס"ד כי ידוע שהמדבר לשון הרע אין לו אמונה בקב"ה אלא הוא מאמין בעצמו שזוהי בחינת ע"ז כיוון שאם היה מאמין שכל הקורה אותו הוא מהשם יתברך אז לשם מה לו לדבר על מישוה אחר אלא הוא חושב שעי" מעשה הדיבור שלו על מישוה אחר הוא ישנה את המצב לטובה ואין הדבר כן לפי שהכל מתוכנן ומחושבן מאת הבורא יתברך שמו ורק ע"י דיבור לשון הרע יש מצב שדווקא יורע מצבו כדין כל אדם שעובר על חוקי התורה עפ"י הנ"ל ניתן לפרש את סוף הפסוק ששם נכתב על מעשה האפד מעשה חשב שכן ידוע כי הקב"ה לא מצרף מחשבה רעה למעשה רק במקרה אחד והוא ע"ז שגם על מחשבת ע"ז האדם נענש ולכן במעשה האפד שהוא כנגד ע"ז נאמר מעשה חשב כי הקב"ה מצרף בע"ז מחשבה למעשה ועוד נוסיף לבאר עפ"י ההקדמה מדוע נאמר על האפד מעשה חושב שכן האדם חושב במחשבתו שעי" מעשה דיבור לשון הרע הוא